ВІЙНА.

Берлін (через Льондон), 1. вересня. — Який занял огорнув німецкий нарід до війни з ворогами, можна пізнати хочби з того, що поверх 2,000,000 добровольців зголосило ся до військової служби.

Амстердам, 1. вересня. — Німецька фабрика гармат (Круппа) віддала вже до ужитку німецької армії такі гармати, призначені до розбивання сильнійших фортів. Э се гармати 42 центиметр. калібру. Вони стріляють на віддалень 37 км.: один набій важить 1.200 кґ. Гармати є прикріплені на тяжких лафетах (підставах), уміщених на 24 сталевих колесах. Один вистріл коштує 4.500 марок (около $1.250).

Повисше згадані гармати мають бути призначені до облоги Парижа і находять ся вже в дорозі.

ТУРЕЧЧИНА ГОТОВИТЬ СЯ З ПОСПІХОМ ДО ВІЙНИ.

Льондон, 1. вересня. — В анґлійських урядових кругах виділять ся, що кождої хвилі належить сподіватись ся проголошения війни Туреччиною. Се э питання може кількох годин. Всі старання Анґлії, Франції і Росії в Царгороді не удали ся. Воєнна партія вже тепер радить Туреччиною, прийшла до переконання, що в теперішній хвилі лучить ся Туреччині найлїпша нагода, абй відібрати хоч в части де, що стратила в часі балканської війни. Передієвін розходить ся ів о Еґейські острови, які загорнула Греція.

Німецькі офіцери находять ся вже в Туреччині, щоби обняти провід у війні. Коли Туреччина нападе на Грецію тоді безперечно вишле Анґлія і Франція свою фльоту, щоби знищити всі турецькі кораблі.

Анґлійське правительство дало Туреччині ясно до зрозуміня, що вона через виповіджене війни видала на себе засуд смерти.

Петербурґ, 1. вересня. — Російське міністерство війни видало слідуюче урядове оголошеня:

,,Німці скріпили свої становища і ми понесли тяжкі страти. Але Німці не зможуть видержати нашого атаку. Натомість в Галичині боремо ся з великим успіхом. Австрійці мусїли вернути за Вислу з великими стратами. Дотепер взяли ми у неволю 17.000 Австрійців і Німців та здобули 122 гармати''.

Вашінґтон, 1. вересня. Нині одержало німецке посольство з Берліна слідуючу телеграму:

,,Урядовий рапорт про побіду коло Аленштайн виказав, що вона э значно більша ніж передше було сказано. Три російські корпуси зовсім знищені. 70.000 Москалів взято у неволю, між ними двох командеруючих ґенералів і 300 офіцирів. Рівнож забрано всю артилерію російської армії''.

НІМЦІ 50 МИЛЬ ВІД ПАРИЖА.

Льондон, 2 вересня. — Союзничі війська відперто коло Кампіань в департаменті Оаз, яких 50 миль від Парижа. Борба на цілій лінії дуже люта.

Німці уживають великих мас людий і посьвячують тисячі війска, аби лиш переломити лінії. Їх авіатори дуже діяльні, літають над ворожими лініями, не зважаючи на небезпеку. Богато аеропланів Француси спровадили стрілами на землю.''

Міністерство війни подає, що центр франц. війска тримає ся.

УКРАЇНСЬКИЙ ФАВСТ.

Пише ,,Рада''. В селі Воронині, сумського повіту, на Харківщині, селянин Ткаленко пішов до знахоря і росповівши про тяжкі пригоди свого нещасливого житя, висловив бажаня продати при допомозі знахоря свою душу чортови. Знахор довго викликав ся та відмавляв його від такого вчинку, але добачивши, що нікні слова не помагають, дав йому таку раду. ,,Піди сьогодня о півночи в ліс трічі й свисни''. Ткаленко послухав і пішов у ліс. Колиж він свиснув, то з гущавини лісу

непроглядно несподївано яких трох людей і почали так тяжко бити, що й мало його душа не вилетіла з тіла. На другий день віднесений до дому Ткаленко пізнав по попа, висповідав ся й причастив ся. Тепер він як то кажуть на ладан дихає. Виявило ся що бояли його три парубки, намовлені знахорем. Їх і знахоря арештовано.

СЛАВНИЙ СКАЧМАНЬСКИЙ РЕҐЕМЕНТ ,,ГОРДОН'' ЗНИЩЕНИЙ.

Льондон, 9. Вересня. — По борбі коло Монс, де Гордон реґ. поніс тяжкі страти. Приказано цофнутись їм назад, йо они і пробили. Коли они положились на спочинок, о 2. год. в ночи посипав ся на них огонь. Повелено, що се Франц. стріляли через помилку, і се їх успокоїло. Коли командант вийшов, щоб переконатись про дійсний стан, побачив, що Німці окружили їх зі всїх сторін. Пашило велике число Гордонців в міжчасі і Комендант Гордон, бо ни попались в засідку.

кому ні орати ні засїяти збіжжа, діти та жінки. На другий рік брак збіжа. Тому Ви панове ... і засївайте якнайбільше, бо відфармерів буде залежати доля не...

можете голодним і спрагненим а [illegible]

і всяких иньших горячих напитків ... пиво чи горівку, бо підохотить в біду.

...час, тож тримайте з не марнуйте напитати собі біду.

...ванням, щоб не вертались по улицях і працювали на ній. Тепер ... на фармі не лише, що можна ...ись.

...ідами про війну і виражуванням ... сторонї, бо се може мати сумні ... кому не можна, а вам може

...лати всім посліплатникам і довли передплату в другі заплатили ... часописи, яка крім иньших новинок з поля війни.

The CANADIAN
10336 — 96 st.
Edmonton, Alta

...АМИМ КАНАДА ПОМАГАЭ ...ІЙ РОСІЇ.

...сі ті, що є ворожо настроєні про Британія злучилась тепер з Росією Німеччина. Відповідь на се [illegible] ,,The Toronto Globe''. ...считає зі, а сьвяностію не буде ...ого питала.

...кого з Росією. Виявив під розвоєм цивілізаційне. Ідеали народного життя ...ба краї в сїм згляді так далеко

...да мусїла покликати своїх вільних ... висилає на поле битви в Европі і стають до бою проти Ґерманських ... ірошів в міжнародній полі...

...й різні не булаб оправдана наміру з Німеччиною лише лиш лиш від ... утрати Альзацію — Льотаринґії, ...ної териториї не могли втягну...

...глійської вільної, демократичної ...ої Европи? Тому, що усе те, ...анадійської нації; Гусе, що Ка... ...нашії було наражене на небезпеку ...перед кількома тижднями — про ...айже зруйнували зі. Німеччина ...народа, затверджена міжнародами ... ві власнім краю: Німеччина ...цнї, подоптала нею самою підписану неутральність Бельгії. Німеччина безчестною, що запрошала ще й ... в сім брутальним ділі, однак ... по стороні правди. Канада як частина британської держави — ...об спільно ударити на сего де... ...нція була зробила те саме що ...я і Канада не булиб неутральні ... Німеччини, або Німців, але ...ів і волі Бельгійців.

...війська тиранія ліпша або гірша ... вільна на сьвіті країна — ...ути нігде. Жадна нація не по...; ані Німеччина, ані Росія, ... і Америка. Канада разом з ... старають ся приспішити день ...ратії.

...шу статю, ніхто тепер не бу... не буде питатись чому Анґлія ... проти Німеччини.

КУТОК ДЛЯ ГОСПОДИНЬ.

СУНИЦІ.

Вибрати фунт великих неціпрестованих суниць, зробити сироп дуже густий з півтора фунта цукру, хто хоче, може взяти і два. Вкинути суниці коли сироп сильно варить ся і вже дуже густий, заварити три рази на сильнім огни, досмажити на вільнім 20 мінут не довше з часта потрясаючи начинєм, щоби все та рівно зарили ся. Коли трохи перестигнуть, тоді вілити на салатирку, а на другий день до слоїків.

ЯБЛОКА.

Вибрати зимні яблока, обібрати зі скірки, очистити зручно зі зерият (коли великі пересїкаємо на половини), вкинути до кипячої води і варити під покривкою на вільнім огни, щоби доходили до мягка, вияняти, щоби не розварили ся, а були мягкі та цілі. Потім виймати обережно друшляковою ложкою на сїто і поляти зимною водою. На горень яблок зробити сирепу з 2. ф. цукру, переходолити та вілити; відтак через вісім днів доливчи по чверть фунта цукру, заливати шорая тепліййшим сиропом, осьмого дня викадити сироп, вложити до нього яблока, заварити раз, відшумувати, переходолити так на другий день сховати.

СЛИВКИ ЗЕЛЕНІ.

Фунт сливок не цілком достиглих ще без красни, вкинути до рондля з кипятком, варити тай виймати по одній, обібрати зі шкірки ножиком і вкидати їх до зимної води. Коли всі будуть обібрані, змінити ще раз воду тай поставити коли можна навіч на лід або в керниці, до зимної пивниці на 12 годин. Другого дня відцідити сливки з води, щоби добре осякли на ситі, зробити сироп із півтора фунта цукру та кватирки води, вкинути сливки і смажити на вільнім огни, часто здіймаючи для доброго вишумування. Коли шумоване перестане показувати ся, сливки мають досить, переходолити з на другий день сховати. Можна в кожду засіть кістки вложити спарений зі шкірки мігдал.

МОРЕЛІ СМАЖЕНІ ВІДРАЗУ.

Майже достиглі морелі вибрати однакової величини й однаково достиглі в цїлости, наколоти сильно, т. зн. глибоко та густо деревляною шпилькою, вкидати в зимну воду. Відважвати передтим морелі, взяти на фунт два фунти цукру, зробити сироп звичайної густоти, т. зн. мачаючи лише цукор у воді скільки втягне; коли закипить вкинути всипанні з води морелі, поставити на сильнім огни, коли вкриють ся піною, здіймити з огня, потримати десять хвиль відставлені, потім другий раз повторити сильне заварене тай відставити знова на десять хвиль, третій раз ще то само повторити, а потім на цілком вільнім огни дати досмажити ся поволи, поки овоч не набере звичайної конфітуровоі прозрачности, а сироп відповідної густоти.

МАЛИНИ.

Малини до смажена треба вибирати з тих ґатунків, які не мають великих зерият, але противно великі малини утворені з малих зерият. Перебирати їх тонкою іглою з корінців і хробачків яких малини мають у середині дуже богато. Уложити на півмисках одну малину побіч другої, щоби ягоди не тиснули ся; так з півмисками винести до вивіяні, [illegible]. можна їх держати (коли були сьвіжі) 24 до 36 годин у пивниці. Другого дня зважити малини, на фунт взяти 2. ф. цукру, зробити сироп як зимчайно мачаючи цукор у воді, вишумувати його добре, як буде дуже густий. Тоді на кипячий сироп не здіймаючи його з огня вкидати малини, заварити так три рази аж переверчуть ся, за кождим разом здіймаючи з огня. Потім смажити все на вільним огни потрясаючи часта начинєм, щоби всюди рівно зарили ся. Коли на верха покаже ся шумовине, не треба їх ложкою збирати (як з иньших овочів), бо малини такі делїкатні, що за найменшим дотиком попсували ся би, але шумуєть ся так: взяти чистий аркуш звичайної бібули, прикрити нею цілу поверхню смажучих ся малин, по лишити так секунду, потім підвести бібулу, а вона втягне в себе всю шумовине. Повторати се доки шумовине буде показувати ся. Так смажити належить обережно 15 до 20 хвиль; тоді зернятка вивлинуть на верх і їх треба забирати дуже старанно зі сиропу. Потім вилити обережно на салатирку і полишити так через 24 год. Сироп горячий завсїди виглядає рідкий; щоби переконати ся чи має досить, остудити кілька капель на ножи. На другий день викладити до слоїків, а укладаючи ще вибирати ложочкою зернятка зі сиропу, хоч цілком вибрати їх годі. Тим способом смажені малини будуть мягкі, чорної ясної краски.

ГОСПОДАРСКІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ.

Пшениця ч. 1.	по 96 цт.		Пшениця ч. 2.	по 95 цт.	
Овес	по 40 ..		Ячмінь	по 45 ..	
Вепроги	по 8. цт. ф.				
Масло	по 25. цт. ф.		Яйці	по 25 цт.	
Бараболі	по 45. цт. б.		Вівці	по 5 цт. ф.	
Ягнята	по 6. .. ф.		Качки живі	75 ..	
Кури живі	75. цт.				

Хочу купити або заміняти фарму

ЗА ЛОТИ І ТРОХА ГРОШЕЙ АБО ЗА ХАТУ.

ХТО МАЭ ФАРМУ НА ПРОДАЖ АБО НА ЗАМІНУ НЕХАЙ ПОДАСТЬ АДРЕС ЗІ, ОПИС БУДИНКІВ. СКІЛЬКІСТЬ З'ОРАНИХ АКРІВ, ЯК ДАЛЕКО ДО КОЛІЇ І ПОЧТИ, ЧИ Э ВОДА НА ФАРМІ, ЯК ДАЛЕКО ДО ЛЕЙКА, КІЛЬКО АКРІВ СІНА І ЦІНУ ДО:

N. S.
10336 - 96 ST.
EDMONTON, ALTA.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ПОЛАГОДЖУЭМО всі справи військові.

РОБИМО позволїня контракти купна і продажи, акта дарованя, скрипти довжні і инші документа леґалізовані через Ц. К. конзулят.

СТЯГАЄМО довги і спадки, а також продаємо добре і скоро маєтки тут і в старім краю.

ПРОДАЄМО шіфкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю на найліпші і найскорші кораблі

ПОЗИЧАЄМО гроші на фарми і доми в місті і на провінції.

У ВСІХ справах і словесах ваших звініть і приходіть на адресу:

STAROKRAJEWA KANCELARYA
10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

Біблії
НА ПРОДАЖ.

Руські, польскі, німецкі, словіньскі, чеські, болгарскі, сербскі, росийскі.

В гарних оправах.

ЦІНА ВІД 25 до 1.50.

EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

РУСКА БУЧЕРНЯ І ҐРОСЕРНЯ

Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, вудженних і старокраєві ковбаси з часником.

S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.
EDMONTON, ALTA

ЧИТАЙТЕ

„Кадило"

,,Кадило'', гумористично-сатирична ґазета. Одинока в Канаді. Поміщує веселі вірші, оповідання, сьмішовани богато ілюстрацій.

Виходить 1. і 15. кождого місяця. Коштує $2. на рік. Адреса:

,,KADYLO''
Box 3542.—Winnipeg, Man.

ДО ШКОЛИ.

,,КОЛОКРІКА ШКОЛА'' на Смоки, Лейк Альта, буде приймати діти до школи і заразом на борт по першім Червни.

Вік дітий від 7 до 14.

Про близші подробиці пишіть так:

Miss YARWOOD
Smoky Lake, Alta.

ALBERTA COLLEGE!

Для Перших Сто Студентів

які впишуть ся на осінний курс

Бухгальтерства, Стенографії чи Акад. відділу

ТАК ДО ДЕННИХ ЯК І ВЕЧІРНИХ КЛЯС

Будуть якнайтаньші ціни!

Осінний курс отвираэсь на 1 вересня (Sept.)

Тепер э якнайдогіднійший час і нагода, коли молоді люди можуть одержати відповідне образоване а тим самим статись незалежним на відповіднім становиску.

НЕ ОТЯГАЙТЕСЬ А ВПИСУЙТЕСЬ СЕЙЧАС І БУДЬТЕ ОДНИМ З ПЕРШОЇ СОТНІ.

Прислїть або принесіть своэ зголошенэ до:

F. S. McCALL B.A. Principal.
10041 - 101 Street.
Phone 1464. Edmonton, Alberta.

Народно-моральний ДВОТИЖДНЕВНИК
Річна передплата 1 долар.

Канадиець

Виходить 1 і 15 кождого місяця.
Адреса Редакції:
10336 -- 96 ST.
Edmonton, Alta.

РІК III. Ч 21. 31. ЖОВТНЯ 1914. EDMONTON, ALTA. 31. OF OCTOBER 1914. VOL. III. NO. 21.

Вісти зі страшної війни.

ТУРЕЧЧИНА ВМІШАЛАСЬ ВЖЕ І СОБІ В ВІЙНУ.

Росія за всяку ціну хоче удержати східну Галичину в своїх руках. Вона ціли укріпляэ свої позиції. Населене робить сї укріплення під ударом рос. нагайки.

МОСКАЛІ НА УГОРЩИНІ.

Льондон, 17 жовтня. Телеграма з Амстердаму до бюра Райтера подає таку депешу з Будапешту.

Російські війска, вигнані з Мармарошу, були побиті коло Рагова, де вони були обкопали ся. По битві утекли в напрямі Ясіня (Керешмезо), місточка в повіті Мармарош. За ними ліґнали австрійскі війска.

Російскі війска збито до числа 4 тисячі людий — останок велико і армії, що увійшла на Угорщину. Менші відділа ще можуть бути десь в лісах, але як їх заскочуть вони піддають ся без борби.

ЯПАНЬСКИЙ КРУЖЛЯК ПІЙШОВ НА ДНО МОРЯ.

Токіо, 18 жовтня. Оповіщено, що японьский кружляк ,,Такачіго'' затонув 17 жовтня в заливі Кіячав, наїхавши на підводну міну. З кораблів вратував ся один офіцир і девять моряків, затонуло ся 274 людий.

Попад Кіяв-Чав перейшов тайфун і знищив пристань, до з кораблів висідали на беріг японські моряки. Про ... двайцять моряків.

СТРИМАНО НІМЕЦКИЙ ВОЕННИЙ ПОЇЗД.

Льондон, 19 жовтня. Кореспондент [illegible] ,,Сентрал Нюс'' з Риму подає, що там наспіла вість з Букарешту, з Румунії о стриманю німецкого военного поїзду на лінії Букарешт-Джорджево, над Дунаэм. Іменно стримано 150 возів наладованих амуніцією і ріжним военним матеріялом, призначеним для Туреччини. Німецке правительство запротестувало, однак правительство Румунії не пустило посилки дальше.

АВСТРІЯ ЗБІЛЬШУЄ СВОЮ АРМІЮ.

Венеція, 19 жовтня. Австро-угорске правительство рішало по кликати до військової служби всїх мущин від 24 до 36 року житя, які доси не були в війску з причини фізичної неадібности. Усї вони мають піддати ся лікарским оглядинам і коли комісія узнасть їх за відповідних, віддасть ся їх до муштри, а відтак до бою.

Холера ширить ся в Угорщині в застрашаючий спосіб. Офіціальні справоздання подають, що кождого дня лучаєть ся близь во сто нових випадків холери. Сусїдні держави занепокоєні. Румунія заборонила довіз з Угорщини всяких віктуалів, ярини і овочів. (То хиба нема таки в Австро-Угорщині того голоду, про який писало ся. З краю де голод і дорожнеча, звичайно не вивозять нічого.)

НА БАЛКАНІ.

Рим, 19 жовтня. Вибуху війни на Сході сподїють ся ще сього тижня. Возьме в ній участь Румунія і Турція. Урядові кроки предприняті нині через правительства Росії, Румунії і Великої Британії з одної, а Німеччини і Туреччини з другої сторони, вказують на те, що Румунія і Туреччина вмішають ся у війну в короткім часі а Італія також покине неутральність.

Многозначучою новиною дня э факт, що російский амбасадор переслав архів амбасади з Константинополя до Одесси. Ще більше занепокоэне викликує недержане Румунією ладунку амуніції, висланого з Німеччини до Туреччини через Румунію. Що Туреччина рішила, що тепер найліпший час станути по стороні Австрії і Німеччини, показує обставина, що голові грецкої церкви в Константинополи приказано покинути місто. Турецка фльота на Чорнім Морю приготовляє ся до акції а війск кораблів німецких ,,Бреслав-а'' і ,,Ґебен-а'' не вислано до Німеччини помимо виразного домагання Анґлії.

Росія думає, що Туреччина відкладає виповіджене війни лиш тому, що хоче наперед заосмотрити ся в німецкі гармати і амуніцію.

РИМ, 20. жовтня. — Страти Австрійців у війні з Росією, Сербією і Чорногорою числять по день 6. жовтня 29.720 людий. З того: 435 убитих і 1.539 ранених офіцирів, 4384 убитих і 24.811 ранених жовнірів.

ХОЛЄРА В АВСТРІЇ.

РИМ, (через Льондон), 20. жовтня. — З Австрії наспіли вісти, що холера прибирає щораз більші розміри. В західній Галичині оцінюють число занедужавших на холєру на 1.000. На Угорщині число хорих на холєру має доходити до 10.000. Правительство докладає всяких старань щоби запобічи дальшому розширеню пошести. Богато случаїв було смертельних.

АМСТЕРДАМ, 20. жовтня. У Відни оголошено отсї вісти в поля війни в Галичині:

,,Вчерашна битва на схід від Перемишля і Хирова була для австрійського війска корисна. До найзавзятійшої боротьби прийшло коло Мізинця. Угіря коло Магери, які обсадили були російські війська, взяли Австрійці приступом. Також вздовж долини ріки Стрия австрійські війска йдуть дальше наперед. Напад Москалів на схід від Ярослава зістав відбитий, причім Москалі понесли великі страти''.

БЕРЛІН, (бездр. телеґ.) 20. жовтня. — Битви коло Варшави є вступом до великої рішаючої битви. Через велику слоту дальший похід німецьких війск стрічув на великі перешкоди. В наслідок дощу і так лихі дороги перемінили ся в багно. Після російських донесень сила російської армії в Польськім Королівстві чиселить около 800.000. Тасисяма сила Москалів находить ся на границї Східних Прус і в Галичині. В Росії дається ся відчувати великий брак лікарів і санітарних та лікарских артикулів. Всі шпиталї російські переповнені хорими і раненими.

Гаґа, 21 жовтня. До поголоски, що фабрика Круппа в Ессен відливає тепер гармати на 56 центиметрів, прилучує ся ще дивнійша поголоска, а то, що відливають ся там ще навіть гармати на 60 центиметрів, то э на 23 і пів цаля. Хотяй трудно в се повірити, треба не забувати, що ніхто булби не повірив перед війною в можливість відливаня 42-центиметрових гармат, а проте Німці вжили їх від війни.

Сих нечуваних велинанських гармат малиб Німці ужити до обстрілювання анґлійського берега із француского міста Кале. Не ма зі звичайної гармати не досягалиб такого далекого простору і тому Німці моглиб евентуально обходити ся без фльоти.

АМСТЕРДАМ, 21. жовтня. Між населенєм в російській Польщі панує страшна нужда. Комітет, який має на цїли зарадити хоч в части лиху, вислав до Петрограду депутацію з просьбою о поміч правительства. Правительство вправді обіцяло дати підмогу, але доси нічого не дало.

В достовірного жерела наспіли вісти про звірства, яких сї дати допускають ся на безборонних мешканцях в Польськім Королівстві. В місті Радомі повісили козаки трох жидів, помимо того, що російський місцевий піп вставляв ся за ними, доказуючи їх невинність.

Полонені салдати оповідають що російські військові власти давали їм дозвіл на нищене маєтків і мордоване людий. Коли мешканці Польського Королівства внесли скаргу на салдатів за їх звірське поведене, великий князь Николай Николаєвич заявив, що жовнірі мусять бути в якийсь спосіб винагороджені за невигоди у війні і тому позволить ся їм ,,погуляти''.

Відень, 22 жовтня. Німецькі ... ска відобрали Чернівці, столицю Буковини. Москалі вцофують ся з цілої Буковини під напором наших війск.

МЕШКАНЦІ АНТВЕРПІЇ ВЕРТАЮТЬ ДО ДОМУ.

Льондон, 22 жовтня. Після вістий із Бреда в Голандії, 19.000 мешканців Антверпії, що утекли з міста підчас облоги, вернули ся там назад в протягу двох послідних днів. Німецкі машинові гармати, які зразу були устави ві на улицях, забрано з улиць і вислано на фронт.

ТУРЕЧЧИНА НА РОЗКАЗАХ НІМЕЧЧИНИ.

Медіолян, 22 жовтня. Спеціальний кореспондент часопис Сіоля, пише з Константинополя, що після всїх прикмет Туреччина стала властиво німецкою кольонією. Великий везір на сліпо слухає всїх розказів з Берліна і не показує ані найменьшого занепокоєня, що може завтра вовести до війни. Туреччина номінально э невтральна по нинішний день, однакож вона приготована урвати свою невтральність, скоро лише прийде слово з Берліна. З Німеччини приїхало від початку війни вже около 600 офіцирів і привезли з собою обложничі і полеві гармати та амуніцію. Німецкий полковник Вебер Паша перебрав команду над Дарданелями і поставляв вже у фортифікаціях більші гармати. Всі фортифікації над Восфором поправлені і води засіяно великими часами мін. Побережа Малої Азії, головно коло і на північ від Смирни уфортифіковано, аби приготовитись на випадок можливого нападу з сухої землї. Обчисляють, що Туреччина має 500.000 до 700,000 жовнірів, що в кождій хвилі готові стати до бою. Німецкі офіцири образовують однакож, що буде тих жовнірів около 900.000.

Женева, 24 жовтня. Телеграма з Базелю доносить, що ген. Мольтке зрезиґнував з голов ного команданта німецкої армії. Причиною резиґнації було непорозуміне між ним а німецким цісарем.

Льондон, 24 жовтня. Від німецких бранців довідують ся, що німецка армія в Франції терпить великі недостатки. Найбільше відчуваєсь брак поживи; жовніри не беруть нічого до уст і через кілька днів.

Також відчуваєсь великий брак одіжи, так, що жовніри стягають мундури з погибших і натягають на себе.

Цілком противно маєсь по стороні француській і анґлійській. Сї війска мають все, що їм потрібне і чують ся цілком вдоволені. По борбі, коли відпічнуть, анґлійські війска дуже часто витягають з наплечків мяч (футбал) і забавляють ся. Поводять ся так якби они приїхали на празник а не на війну.

[illegible] В місті Льондоні панує тепер велика ненависть до всего, що німецке. Німецкі склепи знищено а самим Німцям повибивано вікна. Щоб удержати порядок, заряд міста покликав резерву поліції, щоби зміцнити відповідно поліцію і удержати спокій.

ЛОНДОН, 26. жовтня. Німецке підводне судно затопило анґлійский воєнний корабель ,,Баджер'' коло берегів Голандії.

Льондон, 26 жовтня. Російський намістник в Галичині видав остре розпорядження, що колиб хтонобудь дав російському жовнірови ... то буде поставлений перед воєнний суд.

Росія переконуєсь, що найбільшим ворогом Росії є ні Австріяк ані Німець але алькоголь.

Кеп-товн, Африка 26. жов. як звісно серед Бурів в полуд. Африці за почином Німців повстала революція. Провід революції взяв був в свої руки оберст Меріц. Майже від самого початку революціонерам не велось і тепер юнїйні війска побили на голову повстанців а самий Меріц ранений утік до німец. кольонії. Є надія, що ... остане тепер зовсім притихне.

В ЯКИЙ СПОСІБ ОХОРОНЕНО УСТУПАЮЧУ АРМІЮ З АНТВЕРПЕН.

Льондон, 26 жовтня. Коли Німці були під Антверпією, думано, що як Німцям удасть ся здобути Антверпію, то тим самим вся бельгійска залога попадесь в руки Німців. Однак Бельгійці, коли побачили, що Антверпії не оборонить, почали думати над способом, щоби не попастись в руки Німців.

В тій цїли вислали Бельгійці кілька тисяч війска в сторону Мюлен з припорученєм, щоб за всяку ціну стримали Німців, які намагались перетяти відворот бельгійскій армії. Тих кілька тисяч Бельгійців ставило надприродний опір німецкій навалі і то так довго доки з кількатисячного війска не лишилось лише кількадесять. Тих кількадесять живих бельгійских жовнірів видячи свій опір безхосенним, піддались Німцям. Тимчасом уступаюча бельгійска залога цофнулась в безпечнїйше місце.

Лондон, 27. жовтня. Бюро Райтера подає, що в Німеччині з 296.869 военних бранців. Французів э 2.472 офіцирів і 146.897 жовнірів. Російських 2.164 офіцирів і 104.524 жовнірів. Бельгійців 547 офіцирів і 31.378 жов. Анґлійців 218 офіцирів і 8.869 жовнірів.

Сї бранці були взяті до 21. жовтня. Скільки взято по сїй даті еще доси не звісно.

БРУСЕЛЯ, 28. жовтня. Около сїм міліонів Бельгійців виставлені на голодову смерть'' так пише амр. амбасадор в Бельгії. ,,Яка де була пожива забрали Німці для свого війска. Для населеня не лишалось майже нічого. Я самий живо лише чорним хлібом'' каже дальше амбасадор ,,і сало в мені бо будинки один повищали німецкі кулї а другі огонь.

Родини, які перед війною жили в достатках і мали богато слуг, тепер слуги повідправлювано а родини самі живуть як в найбільшій нужді.

Фабрики позамикані, в шторах ніхто нічо не купує, колеї не ходять. Такі споживчі річи як кава гербата, мука, рижі сіль зовсім вичерпані. Мяса і молока також нема бо війско забрало зі собою всю худобу. Всі сподїють ся помочи лише від Анґлії а вілки виславно вже кілька кораблів поживи.

Серце тріскає з жалю коли дивитись на сї бідні люди які так мучуть ся. Жінки і діти сидять кругом розвалищ [illegible] хат заливаючась гіркими слезами. Всюди руїна голод і знищене се все наслідок війни. І коли люди опамятають ся і перестануть вбиватись?

НІМЦІ, ДЕ НЕГОДНІ СИЛИ УЖИТИ, ТАМ УЖИВАЮТЬ ПІДСТУПУ.

Токіо 29. жов. — Німецкий воєнний корабель ,,Емден'', який вивісив японьску хоругов, ... в Азії і там затопив два воєнні кораблі. Олен російский ,,Жемчуг'' и другий француский, а відтак утік. ,,Емчук'' мав 3.106 тон посмности залога складалась з 340 людий, які в більшій части затопились.

ЛОНДОН, 30 жов. Німці забрали всі поживности, які були в бельгійского населеня. Тепер населено без поживности попало в розпуку. Німці кажуть, що се не їх бізнес когось тепер годувати.

ТУРЕЧЧИНА РОЗПОЧАЛА ВІЙНУ З РОСІЄЮ.

Льондон, 30 октобра. Турецкий воєнний корабель ,,Бреслав'' який куплено недавно від Німеччини, почав бомбардацію російского міста Теодосія на Кримі.

,,Гебен'' знова затопив на Чорнім Мори два російскі пасажирські кораблі. Перше затопив ,,Гебен'' ,,Яльту'', яка плила з Кавказу. Коли на поміч ,,Яльті'' прийшов другий корабель ,,Казбек'', ,,Гебен'' затопив і сей. Богато людий з сих двох російских кораблів потопилось.

ЕДМОНТОН.

Бувший алдермен Лівінґстон, заскаржив до суду теперішнього едмонтоньского майора Мекнамару і алд. Іста, що они оба, будучи членами едмон. ,,Індустріал Асосієйшин'' і рівночасно членами ради міскої, своїми голосами попарли резолюцію, після якої місто Едмонтон мало потерпіти шкоду.

Двох Австріяків, Василь Тараско і Василь Борій, засуджено на 50 дол. кари або три місяці тяжкої тюрми за се, що в своїм посїданю мав оден револьвер а другий райфел.

Видаючи сей вирок поліційний судія сказав, що всі піддані так австрійскі як і німецкі, які не мають канадійских паперів, будуть строго карані, коли знайдеть ся в їх посїданю яке небудь оружіе.

Майор Мекнамара і алдермен Іст зістали судово усунено зі своїх становищ. Причиною сеї суспенсації було се: Майор Мекнамара і алд. Іст суть членами ,,Індустріал асосієйшин''. Се ,,Індустріал'' товариство вертіло за гаюк на Вінінґ. Майор Макнамара і алд. Іст. постарали ся о се, що місто мало перебрати на себе кошта верченя і на міскій раді самі за сим голосували.

Бувший алд. Лівінґстон, а теперішний властитель ,,Каладові ен Стор'' запротестував проти такої роботи майора і Іста до суду. Суд видав тепер вирок, в якім ... цьвітня, то э від того дня, коли міска рада ухвалила перебрати кошта верченя на себе, майор Мекнамара і алдермен Іст зістали усунені зі своїх становиск. Вирок кінчить ся так: ,,Жадна особа не може бути членом муніципалу, коли не може дати свого голосу безінтересовно.'' Отже видно, що оба сї дисквалїфіковані, майор Мекнамара і алдермен Іст, перефорсовуючи висше згадану резолюцію не руководились добром міста але своїми власними користями.

По виданю сего вироку майор Мекнамара зрезиґнував і віддав своє урядоване на Н. R. Smith-а, який нараз тепер був вибраний міскою радою на заступника майора.

Зноваж алд. Іст зовсім не думає резиґнувати. Він був на минувшім засїданю ради і занимав дальше своє місце яко алдермен. Проти сего деякі алдермени запротестували, однак алд. Іст заявив, що він свого місця не опустить, хиба викинуть його силою.

От як майор Мекнамара і деякі з його сторонників догосподарили...

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОЧУТЬ НАУЧИТИСЬ АНҐЛІЙСКОЇ МОВИ.

Тими днями отвираэсь вечірна школа анґлійскої мови для всїх тих, що хочуть научитись говорити по анґлійски. НАУКА БЕЗ ПЛАТНО.

Тож не дармуйте, а беріть ся до науки. Тепер найкрасша нагода для Вас, тож користайте. Вік не робить ріжниці, коли лише хочете вчитись.

Побіч науки анґ. мови, буде подаватись також все те, що э потрібне горожанинови сеї країни знати.

Наука уділяэсь таки в Вашім сусідстві, а то ПАРКДЕЙЛ-СКУЛ, КВІНС-СКУЛ, РІЧЕЛ-СКУЛ СТРАТКОНА ГАЙ-СКУЛ і МЕКОЛЕЙ-СКУЛ, де учить наш чоловік.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.
АДРЕС:

Канадиєць

THE CANADIAN
10336--96 ST. EDMONTON, ALTA.
Передплата на рік виносить .... $ 1.
Видає Спілка „Канадиєць." Число Телеф. 6344.

Гроші можна посилати в реджістрованім листі або через експрес, або на Money Order в карточку, котру дістанете на почті, бо від експрес-агента треба в листі вислати до Редакциї, бо без тої карточки не дістанем грошей.

Місцеві всякі дописи — відносячі ся до житя-бутя нашого народу в Канаді. Дописий з нападами на поодинокі особи не містимо — хибаб они мали загальне значіне.

ЩО КАЖУТЬ ПРО ГОРІВКУ ЛІКАРІ І ДОСЛІДНИКИ?

Трунки є між людністю страшно розповсюджені. А діеть ся се тому, що ті всі, що пють, не знають, якою великою згубою для чоловіка є трунки. Прочитайте отже і затміть собі, що кажуть про се лікарі і вчені дослідники, що випрактикували шкідливість сих трунків.

1) Не лиш упитє, але навіть мала чарка горівки шкодить чоловікови на здоровлю, бо в ній находить ся отрута звана виском, або алькоголем.

2) Отрута си знаходить ся у всіх трунках: в спірітусі, горівці, араковці, пиві, вині, медовім і лікерах. Тому всі ті трунки є шкідливі.

3) Уживане трунків може викликати найрізнороднійші недуги: жолудка, утроби, легких, серця, нирок, як також успособлює чоловіка до сухіт. Трунки скорочують житє, спроваджують наглу смерть, обдуд і самовбійства.

4) Неправдою є, що трунки скріпляють і додають сили до праці. Горівка змінює лише хвилево, але відтак ще більше ослаблює. Чоловік, що уживає трунки, є менше спосібний до тяжкої праці, ніж цілком тверезий.

5) Рівнож неправдою є, що горівка розгріває. Се лиш так позірно видаеть ся, бо в дійсности є противно. Розгріваєть ся лише шкіра, але ціле тіло остуджуєть ся і на морозі піяк швидше змерзне, як той, що не розгріваєть ся горівкою.

6) Трунком не можна посилити ся і наситити ся, а навіть ошукати голоду.

7) Звичай уживаня горівки перед їдженем є дуже шкідливий, стає ся він легко налогом і спричиняє недуги жолудка.

8) Дуже нерозумно роблять ті, котрі хотять самі лічити ся горівкою без поради лікаря; горівка шкодить найздоровшому чоловікови, тим більше може шкодити недужому.

9) Уживане трунків знироднює характер, відбирає змогу панованя над собою, убиває найчеснійші почуваня. Доводить она до диких і зьвірских вибриків. Трунки нищуть добробит, щасте і родинний спокій.

10) Трунки шкодять не лише пяницям, але і їх дітям. Родять ся вони упосліджені на тілі і умі, западають легко на всякі недуги, як на конвульсиї епілепсію (падавицю), скрофули, сухоти і и. Діти пяниць по більшій части виростають також на пяниць.

11) Для женщин, як слабших будовою тіла, уживане трунків є шкідливійше і огиднійше, ніж для мужчин. А крім того проводить воно до занедбаня найважнійших обовязків кождої женщини: домового господарства і вихованя дітей.

12) Особливо для вагітних жінок уживане трунків є дуже небезпечне, бо шкодить се не лиш матери, але і дитині. Алькоголь затроює корм в грудях матери, що є часто наслідком конвульсий і иньших недуг у немовлят.

13) Найбільше шкідливим а навіть небезпечним є подавати трунок дітям. Такі діти не ростуть і не розвивають ся як слід на тілі, є тупоумні, люті і невеселі, причім легко улягають всяким недугам.

14) На трунки йде велика часть тяжко запрацьованого гроша. Ощаджуючи і складаючи видавані гроші на горівку, можна поліпшити своє житє, а навіть відложити дещо на чорну годину.

15) Непотрібні є трунки при забавах і всяких оказіях, чи торжествах. Без них можна лішше і веселійше провести час. При чарці легко о зачіпку і сварку, через що забава кінчить ся часто дуже сумно.

16) Чоловік, що уживає трунки, дасть ся легко ошукати і вивести в поле. Може він продати совість, горожанські права, а пізнійше через ціле житє буде жалувати того, що дав ся підійти при чарці.

17) Чоловік в нетверезому стані може спричиняти найгірше нещасте не лиш для себе, але і для иньших, приміром: пожари, зелізничі катастрофи і т. п.

18) Трунки ведуть прямо до вязниці. Є вони головною причиною найтяжших переступств, вбійств, злочину.

19) Трунки є головним жерелом нечистоти і розпусти, як також зараженя нечистими хоробами.

20) Наслідком розповсюдженя пянства нарід обожіє.

На горівку видають люди міліярди і колиб ті гроші обернути на хосенні цілі, не булоб на світі так богато нуждарів. Пянство веде людий до упадку й нужди.

Бачимо отже, як небезпечним є уживане трунків для чоловіка і які страшні шкоди приносить се народови. Обовязком кождого є бороти ся з тим ворогом!

Таким окликом кінчить ся поученя лікарів про шкідливість алькоголю. І ми від себе кличемо: Пора вже перестати затроювати себе алькоголем! Пора виповісти і вести завзяту боротьбу з тим страшним ворогом!

„Товариство Тверезости в Альберті", як ми доносили в попереднім числі, внесло петицію до правительства, щоб засягнути в людий голосу чи они хотять бар і сеї алькоголічної деморалізациї. Правительство Альберти на се згодилось і десь на другий рік відбудесь голосованя в тій справі. Готельники і піяки збирають вже гроші і підкуповують людий, щоб голосували за барами. Ви, що знаєте, яке зло робить алькоголь між людьми, не дайтесь звести з правої дороги і виступіть не лише самі проти сего ворога але заохотіть і своїх сусідів.

СПОВІДЬ І ЇЇ ІСТОРІЯ.

Петро з Александриї (305 р.) в науках для тих, що відпадали від християньства в часах переслідовань Диоклецияна, цісаря римского (284—313 р.) не згадує нічого про жадне право для відпущеня гріхів, він лише говорить, що церков може благати Христа щоби Він заступив ся за таких перед Отцем.

Епископ Асесій будучи присутним на синоді в Нікеї, не хотів приступати до причастія з другими членами синоду. Коли цар Константин запитав ся о причину, то він відповів, що з тими, що по одержаню хрещеня вернули ся назад до своїх гріхів, він Вечерю Господню не буде їсти. Константин на се розгнівав ся і відповів: „Асесіє, бери драбину, та їди сам ти сам до неба". З того бачимо, що Асесій не вірив аби хто з епископів міг гріхи відпускати.

Тут ясно бачимо, що найсьвятійші учителі церкви в перших столітях, сильно старали ся запобігти злу, яке мов люта змія помало до церкви вкрадало ся. Так як сам Спаситель був сказав, що на широкій дорозі богато находить ся, так оно було і з духовниками. Тих, що шукали роботи на ниві Христа лишень з інтересу, було більше як тих, що посьвятили своє житє з любови до чистої науки Христової і задля спасеня многих. Тому лукаві учителі в Христовій церкві побідили добрих і взяли верх над ними. З того оно виходить, що днесь католицька церков заказує своїм приклонникам читати Біблію бо она добре знає, що єї наука ніяк не дасть ся порівнати з правдивою наукою Христа і сьвятих апостолів. Дозволено є лиш сьвященикам читати Біблію, але у них часто совість буває вже так збита, що навіть і слову Божому не дасть віджинити ся. Хто хоче пізнати, що є правда, той мусить взяти ся до уважного читаня Біблії. Там знайде він жерело чистої науки Христової. Такий, що з увагою перечитає біблію, з певностию не буде вірити задуманим людеми в радно убрать тому, о чім сам переконав ся.

Часто буває, що ті, що уважають ушну сповідь, оправдують ві тим, що встид і боязнь перед попом, перед котрим треба сповідати ся, задержує многих людий від многих гріхів. Они кажуть що евангелики про таку боязнь нічого не знають. З того виплиаве, що припустім, коли оден на сто сповідаючих ся не вертає до деяких своїх гріхів, то не робить він се з боязни і любови до Бога, а лиш з боязни перед попом, чоловіком смертельним і грішним як і він сам. Але евангельскі християни суть упевнені, що і найтайнійші гріхи суть Богови явні, та Він їх виявить перед усіми послідного дня. Боязнь перед чоловіком не можна порівнати зі страхом перед самим Богом, якого не можна обманити. (Гал. 6:7-8.)

Католицка церков сама учить, що немаючи ся і піп гріхи відпустити не може. (Правдиве покаянє тоді, коли чоловік самохіть не вертає ся до своїх гріхів, але усердно просить Бога о поміч і сам усіми силами старає ся жити богобоязнійше, чим перед покаянєм жив.) Не каючи ся розрішена, яке уділяє сьвященик нічого не значить. А до оправди каючим ся, розрішена попа не потреба, бо таких сам Христос розрішає. Ніщо на є в Слові Божім яснійше як те, що Господь Бог відпускав гріхи кождому, хто усердно кає ся. Христос не відсудив чужоложницю, яку сьвященики були готові відсудити, але сказав: „Я тебе не суджу, йди і більше не гріши." (Йоана 8:11.) Христос вимагав від неї лиш поправи житя а відпущене було певне. Апостол Петро в своїй проповіди каже: „Покайте ся і наверніть ся, щоб очистились від гріхів ваших." (Діє. 3:19.) Правдиве покаяне всегда з собою приносить тую благу вість серцю каючого ся, що його гріхи суть обмиті кровію Христа. Чоловік, якого сам Христос упевнить, що гріхи його суть відпущені, певно не буде питати ся чи кому піп відпустив.

(Дальше буде.)

ІСТОРІЯ І СУТЬ ПРОТЕСТАНТИЗМА.

Сьвітска релігійність.

Сей новий релігійний рух не остав без впливу на певну часть духовеньства. Папска схизма, котра тревала до 1449 року, мала той наслідок, що церковна карність ослабла, а виростаюча неморальність обняла всі шари духовеньства, а сьвітського майже без винятку. Приватне житє німецких церковних достойників було зіпсоване. Епископства занимали звичайно молодші брати князів, не задля покликаня, але задля доходів. Духовні, як пишуть тогочасні хроніки, проганяли час на грі в карти і кости, та пиявстві і гуляцким житю. Оден хронікар згадує про епископа, котрий всегда брав з собою на сойм свою наложницю перебрану за мужчину. Монаші чини, як Бенедиктини і Домініккани, занехали строгих приписів своїх чинів і пустили ся на вигідне та збиткове житє. Однак огонь релігійного відродженя вігде так ясно не горів, як поміж Августияньскими Еремітами, до котрого то чина вступив Лютер. Хоч они називали себе Августиянами, однак з Августином не мали нічого спільного. Они визначали ся чистим житем і великою набожностю. Сей чин був звісний з великого почитаня Діви Марії, котра була їх опікункою. Они богато причинили ся до розширеня культу сьв. Анни і були дуже привязані до папства. Они звертали велику увагу на проповідь. Їх монастирі находили ся по більших містах, а їх ученість, знаня і релігійність зробили їх любимцями міщан.

Попри те все, на склоні XV віку дав ся бачити релігійність котра не мае нічого спільного з духовеньством, се є так звана сьвітска релігійність. Люди повні релігійного духа і віри, легко і з насьмішкою виражають ся про духовеньство. Сьвітскі власти, бачучи неморальність духовеньства беруть в свої руки їх реформу і видають відповідні розпорядженя. Князь Саксоньский Вільгельм видав закони обмежуючі власть церкви. Він видав розпорядження що до сьвяткованя неділі, заборонив церковним судам мішати ся до справ сьвітских Саксонців, заборонив Саксонцям апелювати до заграничних, себто папских судів. Дальше він зарядив, що обовязком сьвітских властий є пильнувати аби духовеньство жило відповідно свому покликаню. Ті розпорядження, можна сказати, були наслідком сьвітскої релігійности. Тими самими слідами пішли князі Ернест, Альбрехт і Електор Фридерих Мудрий, Фридерих II. Бранденбурский посідав негідних достойників церкви а понаставляв нових, перебравши на себе зверхність над церквою. Тою самою дорогою пішли і значнійші міста.

Жебране в середних віках було загально практиковане. Люди робили фондациї в користь бідних, однак всі думали, що бідні повинні жебрати. Вже той самий факт, жебране, підносив чоловіка до висоти членьства релігійного товариства. Францишкани вчили своїх послідувателів жебрати і се осьвятило ту роботу. Не обійшло ся без того, що з кінцем XV в. висьмівано братчиків-жебраків. Таких монахів представляли з мішком, до котрого він міг пхати все, що хто йому дав, мід і перець, капусту і яйці, курята і рибу, нове убране і молоко, масло і сир і передовсім сир і то різного рода, сир з овечого молока, твердий сир і мягкий сир, великий і малий сир, — то все пакували до свого мішка ті „сироїди", як їх називали.

(Дальше буде.)

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

НЕДІЛЯ ВСЕСЬВІТНОЇ ТВЕРЕЗОСТИ.

„Золоті слова:—„ГОРЕ ТИМ, ЩО З РАНКУ ВЖЕ ШУКАЮТЬ НАПОЇВ, ТА Й ДО НОЧІ РОЗПАЛЮЮТЬ СЕБЕ ВИНОМ." Ісаії 5:11.

Пророк Осія жив між ізраїльским народом того часу, коли сей нарід дійшов до найвисшого богатства і слави. Через ті богатства і славу згордів Ізраїль, забув на Бога і Його заповіди і віддав ся розпустному та грішному житю.

Перший найбільший гріх, до якого сей нарід попав, було пияньство. Всілякі забави і бенкети були відбувані пиятикою. Се доказує нам стих пятий з сьомої голови Осії. Як простий нарід, так і його вселякого рода провідники упивали ся, а то нераз над міру. Від найнизшого аж до найвисшого в народі, майже всі відступали від Господа Бога, забували на Него і на Його заповіди. Всі в народі горнули ся до хліба і до вина а від Бога далеко відходили. Як се оповідає нам стих чотирнайцятий тої самої голови.

Пияньство потягло за собою злодійство, перелюбство, пролите крови, убійства, несправедливість, ошуканьства, здирства і всякі иньші гріхи. Через ті гріхи Господь Бог був примушений приготовити для цілого народа страшну кару. Перше ніж Він допустив сю призначену кару на ізраїльский нарід, Він післав свого пророка Осію, щоби він наверняв його до покаяня.

Коли ізраїльский нарід не послухав голосу Божого, котрим він напоминав його до покаяня через Осію і иньших пророків, то аж Він був примушений ввалити на нього свою страшну кару. Всякі гріхи тягнуть за собою кару, але пияньство тягне найгіршу, бо за ним іде як дочасна так і вічна кара. І хто віддає ся пияньству, той всегда є наклонений піддати ся всяким иньшим гріхам.

Пияньство є найбільшим ворогом не лишень для одного але для всіх народів і у всіх віках. Подивім ся на нарід, що жив перед потопом. „Їли й пили, женились й віддавались, аж до дня, коли увійшов Ной у ковчег, та й не знали, аж прийшла повінь і позносила всіх." Єв. Мат. 24:38-39. Ной просив їх, щоби чинили покаяне, а відтак громив їм кару, але они не послухали його. Они їли, пили і веселили ся, тай ще насьміхали ся з него аж до дня, в котрім Господь Бог несподівано погубив їх потопом. Те саме стало ся, як ми вже бачили і з народом ізраїльским. Коли пророки найбільше напоминали цілий нарід до покаяня, тоді цілий нарід і його вся старшина найгірше віддавали ся всяким розпустам а початком всіх тих розпуст було пияньство. Они занечували свої змисли і затроювали свою енергію напоями аж до дня, в котрім напали на них сильні і страшні вороги і забрали їх розбитих до неволі.

Подивім ся ще на одного з найсильнійших вавилонських царів, на Валтазара. Його отець, Навуходоносор і він Валтазар, здобули ся великої слави і богатства, бо майже усі знані царства і держави підбили під свою власть. І коли одного разу він справляв великий бенкет для тисячів своїх вельмож, тоді він, його вельможі і його наложниці почали упивати ся вином і насьміхати ся перед своїми ідолами з ізраїльского Бога. Тоді Божественна рука чудесним способом написала перед царскими очима на стіні слова, в котрих була призначена для него страшна і неумолима кара. Від тої призначеної кари він не втік. Бо коли він і вся його старшина спокійно забавляли ся з ним і коли всі разом поупивали ся аж до непамяти, тоді несподівано без найменьшого спору, ввійшов до него його ворог і на місци відобрав йому житє, поубивав всю його старшину, що була разом з ним без притомности, тай завоював цілий край під свою власть. (Даниїла гол. 5.) Через пияньство він і його старшина утратили богатства, славу, цілий край і житє своє.

Як оно було давнійше між ізраїльтянами або поганськими народами, так оно є і тепер між так званими християнськими народами. Як тоді люди віддавали ся всякій розпусті і пияньству, так і тепер в двайцятім столітю по Христі, люди се чинять або може ще і гірше.

Знаємо історії деяких теперішних народів, котрі колись були сильні, що потрафили боротись за свою свободу аж до страшного пролитя крови, котрі мали сильних і славних лицарів. Колись ті народи були славними, а нині они суть розбиті, безсильні і порозривані на кусники. Чи причиною упадку сих народів було безсилє? Ні! причиною упадку було пияньство і розпуста, до якої віддали ся їх лицарі, достойники і провідники. Они через своє пияньство і розпусту позбули ся своєї слави, свого житя, і підневолили свій нарід, котрий колись був славний, а тепер вже сотки літ мучить ся під сильною рукою своїх ворогів.

Ми бачили, що пияньство учинило з цілим народом, а тепер подивім ся, що оно чинить з одиницями. Подивім ся на господаря, котрий віддає ся пияньству. У него нема жадного порядку. Його челядь не мае провідника в роботі. Його худоба не має відповідного догляду. Він ніколи не посіє ані не збере засіву в час. Він тратить і в коршмі і в дома. Його ціла господарка вяне як цьвіт на траві, або гине як дим в повітрю. Жиди осідають ся на його батьківщині а його рідні діти, через його пияньство, стають ся дідами.

Подивім ся на мужа, котрий віддає ся пияньству. Його жінка є нещасна. Між ними ніколи нема любови ані спокою. Він нищить єї здоровлє, побиває єї і не дає єї відповідного удержаня. Не то, щоби він дав єї якесь удержане, але навіть і те, що она має своє власне, він бере або краде тай пропиває.

Подивім ся на батька, котрий віддає ся пияньству. Його діти гинуть без науки, гинуть тілесно, морально і душевно. Їх отець не в коршмі або в сальоні, а они голодні, на пів голі і босі віддають ся на чужу поміч. Такий отець через день пропиває все, що мав, в прийшовши до дому, то бє жінку і діти а відтак з хати виганяє.

Подивім ся на молодців або на парубків, котрі віддають ся пияньству. Не оден ще і двайцять літ не має а вже ходить скулений і згорблений, як би мав висше пятьдесять літ. Його одіж є брудна і дуже часто подерта, його твар буває брудна, подрапана, очи попідбивані, повні уста тютюну, а губи і борода обсмаровані його соком. Є то дуже сумно, що дуже часто трафляє ся така молода людина, що аж гидко дивити ся на ню. А що діє ся з тими дівчатами, котрі позваляють келишкови або склянкові зближати ся до їх уст, то за се не буду навіть писати. Через те вже не одна дівчина стала ся на всегда нещасною.

Колиж пияньство є таким нашим ворогом, то утікаймо від него ще гірше ніж від смерти.

До читаня недільної науки і зрозуміня єї, потреба Вам конечно Біблії, яку можете дістати у редакциї „Канадийця" за 1 доляр!!!

НАУКА.

ПІДВОДНІ МІНИ.

Міни, які підчас війни закладають під воду, се собі величезний ладунок вибухової матерії стрільної бавовни, або иньшої, а на висадьовуючи знищити корабель.

До запалюваня мін уживають звичайно електрики. В начиню з мін є вибуховий матеріял, є електрична батерія, але електрична струя перервана. Доперва при ударі з кораблем електричні проводи (дроти) лучать ся, електрика починає переходити і запалює. Розуміє ся, що нині є різного рода мін що до запалюваня. Прим. один рід є такий:

Електричні дроти розділені кавалочком цукру або иньшої матерії, яка розпускаєсь в воді. Самий ладунок виглядає як груша, хвостиком обернена до долу, але дуже велика, або ще краще можна порівнати до маленької електричної лямпи. І на сій округлій поверхни виставють рурочки з тоненького скла. Котрим би боком міна не діткнулась корабля, то всюди є така рурка, яка при дітканю відломлюєсь і до середини ладунка напливає вода. Сейчас вона розпускає цукор між дротами і дроти сходять ся до купи і в тій хвили наступає вибух.

Бувають иньші, що доходом є дрота, за потисненем котрих вибухає ладунок.

Доси ще уважають отверте море вічним, а лише тра милі від берега є власностію краю. Та часи змінюють ся. Звичайна гармата куля з воєнного корабля летить на 15 миль, отже можна доперва стріляти з віддалі 15 миль, а то і більше. З тим і право трох миль підчас війни не має значіня. Нині закладають міни і по 15 милях і на отвертім мори. Державі все одно, щоби свого ворога знищила.

Міни звичайно припинають до моренного дна, але не поодиноко, тілько насиляючи їх на шнур і розтягнувши його понід воду. Коли отже корабель зачепить шнур і потягне, то може ударити на раз і дві міни. Доси всі прилади, які би охороняли корабель перед ударенем о міну показують ся мало практичними.

КІЛЬКО АРМІЇ З'ЇДАЮТЬ ДЕННО ПОЖИВИ.

Жовніри, що воюють в Европі, з'їдають денно 11.250 тон поживи. Се обчислено на підставі порцій, котрі видає кождий край на чоловіка в воєнним часі.

Обчислено, що на чоловіка середним числом приходить по 2 і чверть фунта на день. Говорять, що на війні є від 8 до 16 міліонів людий. Розумієся, ніхто не знає точно, кілько війська там є, але приблизно має бути яких 10 міліонів.

Війна тревала вже днів довше як місяць; за трийцять днів 10 міліонів людий з'їли 337.500 тон поживи.

Оди тягаровий віз американської зелізниці може перевезти 20 тон. Се значить, щоб перевезти на оден день поживи для 10 міліонів людий, треба зужити 560 возів. Коли сих 560 возів поділити на потяги сорок возів в кождім, то треба мати 14 потягів з найбільшими льокомотивами в сім краю.

З відси видно, що армія поїдає весь запас поживи, а ті, що в дома, скоро начнуть голодувати. Особливо тяжко тим краям, в котрих тревають битви, як Бельгія, північно східна Франція, східні Пруси і Австрія.

СКОРІСТЬ ІНФОРМАЦІЙ.

Безпосередно по збомбардованю Лібави німецьким кружляком „Авсбургом" одержано в Берліні бездротним телеграфом вістку про довершений факт.

Ґенеральний штаб передав вістку редакциям ґазет, а за пів години знала про все широка публика. Значить, в годину по збомбардованю Лібави цілий Берлін знав про подвиг свойого корабля.

Перед 100 роками, коли то 28. падолиста згинула француська армія Наполеона над Березиною, Париж довідав ся про се в три тижні по довершенім факті. 29-тий бюлетин великої армії доніс про погром до Парижа 17-го грудня. Се треба пояснити тим, що в тім часі між Росією і Францією не було ніякого получення. Але не зважаючи на се, і в тодішних часах була інформацийна служба досить добре зорганізована. Про се най посьвідчить такий факт:

Дня 20. марта 1811 року звістили гармати Парижеви, що народив ся король Риму. Сьвітляні сиґнали подали сю вістку у всіх напрямах. За дві години знали про неї в Ліоні, Брукселі і Антверпії, о годині 1-ій в Турині, а о год. 2-ій в Медіолані. Віденський двір довідав ся про сей факт 4 дни пізнійше, бо сю вістку привіз післанець. Загалом в сих часах послуговано ся в подаваню вісток і інформацій лиш післанцями і окремими курієрами, які їздили кіньми верхом, возами, або ходили таки пішотою. Вістку про різню Вартоломейскої ночи в Парижи приніс післанець до Анверу за 5 днів, а до Ліону за 6 днів.

В давній старині мали Перси найкрасше зорґанізовану почтову і інформацийну службу. Їх післанці — як пишуть грецькі історики — були швидші від круків і голубів. В дійсности їх поспіх лежав у тім, що мали в недалекій віддалі стації, де змінили ся коні і їздці. Перська почта робила на годину 18. км., значить як наш добрий віз. Рим одержував з Палестини вістки протягом 20 днів.

З винаходом телеграфу інформацийна служба осягнула рекорд скорости. В році 1876 могла лондонська часопись „Дейлі Ньюс" помістити чотири шпальти друку-депеші свойого кореспондента Форба про битву з Турками в 30 годин пізнійше, тому, що кореспондент мусів вести сю вістку 190 км. на кони до найблизшої стациї. Нині телеграфічна вістка перебігає цілу земську кулю довкола протягом 17 і пів хвиль.

ЩО ДАРУВАЛА КАНАДА.

Канада, як провінция Великої Британії, бере участь в теперішній европейській війні своїм датком охотників — війска, провіянтами і другими потрібними для війни річами.

Перша канадийска армія вже від'їхала на поле битви. Всі вояки вповні узброєні і заосмотрені провіянтами. Ціла армія чисьлить поверх трийцять тисяч жовнірів.

Домініяльний уряд Канади подарував на війну оден міліон мішків муки 1 яр.

Провінция Альберта подарувала 500 тисяч бушлів вівса.

Провінция Нова Шкоція дала оден міліон тонів вугля.

Квебек подарував чотири міліони фунтів сира.

Онтеріо 250 тисяч мішків муки.

Остров Принц Едвард подарував 100 тисяч бушлів вівса.

Провінция Саскачеван подарувала 1500 коний вартости 250 тисяч долярів.

Ню-Брунсвик подарував 100 тисяч бушлів барабол.

Провінция Манітоба подарувала 50 тисяч мішків муки по 98 фунтів кождий.

Провінция Бритіш Колюмбія дала 25 тисяч баксів маринованої риби.

ОПОВІДАНЯ.

ВІДДЯЧИВ СЯ.

— Сьмішний ти хлопець. Хибаж тобі привижують зараз перед тя на Турка або Ляха? То лиш так... бунцю. Не зли ся, щоб колись ми повні собою воювали.

Балакали так, поки не зайшли у курінь, де вже калатало, скликали хлопців на сніданя.

Відтак пішли у школу. Йшли то цілою юрбою, то по кількох. Не оден, що припізнив ся біг сам оден обтираючи губу від сніданя, а дехто доїдав по дорозі кусок хліба. У школі було гамірно поки не війшов бакалар. Він вдарив тричі прутом по столі. Усі стишали. Бакалар звелів молити ся, і всі посідали.

— Учора прийшов сюда неграмотний новик. Його треба підучити азбуки і складів. Хто зі старших візьметь ся до того? Як ніхто не візьметь ся, то й самі такого призначимо. Та перше хочемо добровольця.

— Я піднимаюсь його звичити — каже Андрій.

— Гарно воно, так сьому і бути. Бери собі його і вчи.

Від того часу вони майже ніколи не розставались. Андрій вчив Івася зопопадливо. Івасеви здавало ся з перму, що він того не дасть ради, що не в силі, хочби і очи повилазили, порозуміти сих розмальованих крющиків та комашок. Та Андрій так йому толкував, так показував, чим одно від другого відрізняє ся, що таки Івасеви ясно стало. За ним пішли склади були у слова.

І тут обопільна любов хлопців до себе доконала того, чого не можна якої при дуже напружаючій праці цілими місяцями добути. Андрій вчив Івася щиро, начеб хотів часть своєї душі у його душу вложити. Івась знов любив Андрія і старав ся усею душею улегчити свойому приятелеви труду. Івась був понятливий хлопець, бо він виростав серед буйної сонашної богатої вкраїнської природи серед широких зьвітами замаєних степів.

— Було оба виїдуть по школі деребудь на січовий вал або аж над Дніпрову кручу, сядуть під вербою і вчать ся. Козакам, що їх бачили, дуже це подобалось і вони говорили:

— Побратимство між козацтвом свята річ. Два козаки, звичай во ровесники полюблять оден одного, випробують вірність та характерність, а тоді йдуть у церкву і присягають собі побратимство. Тоді у них начеб одна душа. Не мають між собою нічого тайного, та се ще вірого. Вони присягають, що оден другого ніяк не полишить у злій чи добрій долі, що оден другого ратувати буде в небезпеці, хочби і своїм житєм, і так аж до смерти, хиба що опісля доброхіть розійдуть ся. А колиб побратима зрадив, то ді ніхто на зрадника не подивить ся, усі його відцураються.

— Так заведімо й ми між собою побратимство, каже Івась.

— Ми вже й завели, та воно так, що лише козакам на побратимство присягати, а ми ще хлопці. Колиб ми з тими пішли до пан-отця, то з нас люди сміяли би ся. Та сього нікому не говори, бо нас уся школа на язики візьме, а се не лицювалоб ся моїм отаманством.

По місяцю науку підвів Андрій свого учиника перед вчителя до екзамену. Івась був дуже наляканий та зворушений, його голос трептів. Він читав дуже поволи, але читав добре. Вчитель аж здивував ся. Похвалив обох, а Івася предоставив до тих, що вже були без нічиєї помочи прочитати.

Дятько Касян заходив часто у бурсу, а тепер дізнавшись про екзамен вицілував обох і подарував півгривенника на ягоди.

IV.

У січовій школі ладились заздалегідь до річного екзамену. На таке свято приходила уся січова старшина, приїздили з паланок ті батьки, яких діти були у січовій школі. На таким екзамені співали хлопці канти, говорили вчені вірші. Присутні гості давали пильним хлопцям подарунки, а відтак забирали до себе на хутір своїх синів та їх товаришів. Звичайно ніхто зі школярів в часі шкільного відпочинку у Сїчи не лишав ся. Будь він і сирота без роду, то все таки знайшлась щира козацька семейна душа, що забирала його до себе у хутір на зблови. Того дня хлопці нетерпеливо дожидали і дуже з того раділи.

Сего року однак не так склало ся, як ждало ся. Зайшло таке, що треба було все забути, а взятись за пильнійше діло. Прийшла у Січ вістка, що Донці стоять двома полками на Кінських водах табором та дожидають Запорожців.

На Січи начеб огнем запалив. Кошовий видав приказ, щоб негайно виступати у похід, та не дати гостям ждати. По усіх закутках настала горячкова робота. Ладили харчі, пекли хліб, сухарі, сушили кашу в салі, сушили рибу. Ладили походні вози, зганяли зі степу табуни коней. Зараз розіслано посильних козаків до козацьких паланок з приказом, щоб товариші зараз прибували на Січ. Тут роїло ся як у муравельнику. Народу сходило ся з Запорожа що днини сотками. Коли вже усе було готове, приказав кошовий скликати велику раду. Довбиш вдарив на Січовім майдані у тітли, і народ висипав ся з усіх куріній. Ті що стояли табором за ріжою, стали приплинати на байдаках під січовий острів. На майдані стало так тісно, що кому не стало місця, вилазив на кришу куріня. Те саме зробили і школярі. Вони обсіли мов горобці під осінь кришу свого куріня і дивились на велику раду. Гомін зібраного народу розходив ся далеко.

З дому кошового вийшла Січова старшина. Кошовий батько з булавою в руці ступав передом. За ним несли бунчучні бунчуки держучи їх над головою кошового. Відтак йшов ґенеральний писар з срібним каламарем. За ним обозний і курінні отамани зі своєю старшиною: осаулом і кухарем. На середині майдану стояло підвисшеня і тут станула старшина. Довбиш вдарив ще кілька разів дробом і котел замовк. Гомін серед зібраних став втихати.

Кошовий зняв шапку і вклонив ся на усі чотири сторони, а ціла громада привитала його в оден голос:

— Здоровий будь, кошовий батьку, Боже дай добрий час!

— Здорові і ви будьте, панове товариство, і гаразд вам усім.

Відтак підніс булаву в гору і всі затихли начеб маком посіяв. Кошовий говорив голосно:

— Славне лицарство запорозьке, панове отамани і усі товариші! Прийшла на нас важка хвиля. Наші товариші з микитинської паланки жалують ся, що татарва велику шкоду їм робить. Татаре не то, щоб напасти загоном, вони малими ватагами підкрадають ся, грабують коней і товар, а частенько у білий день, коли козаки у поли, забігають у села, хапають жінок та дітей і уводять у свою бісурменську неволю. Люде, замість робити коло хліба, мусять збройно день і ніч сторожити свого добра, начеб у воєнне время. Наші брати жалують ся перед нами, що коли за ними не постоїмо, то прійдесь ся кидати все і тікати хочби під ляцьку корнигу. Тому то, ми старшина, загадали скликати вас усіх панове товариство, та порадитись розумних голов, що нам робити? Чи лишити наших братів на поталу поганцям, засидіти тихо за нашими безпечними валами і спокійно жувати галушки, чи вийти нам з безпечного місця та провчити бісурменську віру, щоб нас попамятали та не чіпали нашого брата. Як ви гадаєте?

(Дальше буде.)

ГОСПОДАРСТВО.

ЯК ДІЛАЮТЬ НА ПРИКМЕТИ ЗЬВІРЯТ ЧИННИКИ ПРИРОДИ.

Тепле підсоне ділає зовсім інакше на скіру зьвірят. Висока теплота того підсоня спричиняє, що кровоносні судини розширяють ся, длятого може кров обільно допливати аж під саму зовнішну наскірнову верству скіри. Середуща, мязова верства скіри, обільно відживлювана кровю, розвиває ся сильнійше, поодинокі її клітини скоро ростуть і скоро завмирають. Через то повстає грубий наскірок. В тих условинах надто трета, внутрішна верства скіри, видіють в ній цибульки волося, видіють також лойові та потові залози. Виходить з того, що зьвіря, яке виховало ся і жиє в теплім підсоню, буде мати дуже грубий наскірок та низову верству скіри, вате буде поросле дуже скупою шерстю або навіть буде без шерсти.

У такого зьвіряти підскірна верства буде худа, длятого оно лише з трудом опасає ся і є мало молочне.

Коли розглянемо ся тепер по Европі, то переконаємо ся, що висше представлений вплив теплого і зимного підсоня справді вибив свое пятно на европейських домашних зьвірятах. Для приміру возьмім рогату худобу. В приморских краях середущої Европи підсоне є холодне, умірковане. Худоба, що заселяє тоті краї, є добра на молоко, та на мясо. Знов же худоба східної Европи, де підсоне сухе і літом гаряче, опасає ся тяжко і дає дуже мало молока. За те тота худоба дає дуже грубий ремінь, та має великі і тяжкі роги.

ВПЛИВ ВОЗДУХА.

Воздух може бути або рідший або густійший, зависить се від висоти даної місцевости понад уровень мори. В тій самій скількости рідшого воздуха є кисня меньше, як в однаковій скількости густійшого воздуха.

Знаємо, що кисень є необхідний для житя зьвірят, бо він мусить кружити в крови по цілім тілі, щоби піддержувати переміну матерії тіла. Кожде зьвіря, без огляду на те, де і як оно жиє, потребує на кожду одиницю вагову свого тіла кождої хвилі втягнути легкими разом з воздухом певну, конечну скількість кисня. Легко поняти, що коли зьвіря віддихає рідшим воздухом, мусить частійше і глубше віддихати, як тоді, коли віддихає густійшим воздухом.

Зьвіря, що віддихає рідшим воздухом, мусить виробити собі поємнійші легкі.

Зьвіря, що наслідком віддиханя рідшим воздухом має сильнійше розвинені легкі, спосібне є до скорого бігу або тяжкого, довгого ходу. Таке зьвіря однакож, коли його возьмуть опасати, буде спотребовувати на одиницю приросту свого тіла більше паші, як тото зьвіря, що віддихаючи густим воздухом, має слабо розвинені легкі.

Отсе й виясняє, чому раси низової худоби лекше опасають ся, як раси з гір, де воздух рідший. Се виясняє нам також, чому прим. коні з гір, або коні зі степів, де також рідкий воздух, спосібніші до скорого бігу, як коні з низових околиць де кінь не міг виробити собі поємних грудий.

ВПЛИВ ПРИРОДНИХ ПРИКМЕТ ЗЕМЛІ.

Поля, луги, та сіножати родять не однаково відживну пашу. Є землі з природи дуже засібні, дуже урожайні, а знов є так з природи убогі землі, що дають який такий урожай лише тоді, коли їх обільно навозити та старанно знарядами обрабляти.

Хемічний склад паші з земель з природи богатих є без порівнаня богатший, як паш, що ростуть на убогих землях. Розходить ся тут передовсім о два важні складники паші: азот та фосфор. Як паші є богаті в азот і фосфор, то зьвірята скоро ростуть та сильно розрастають ся, бо азот, се необхідний складник мяса, а знов фосфор конечний для творення костий. Тож в околицях, де є богата і з природи урожайна земля, там є також сильні і рослі домашні звірята і на відворот.

ВПЛИВ КУЛЬТУРИ АБО ІНАКШЕ ВПЛИВ ЧОЛОВІКА НА ПРИКМЕТИ ЗЬВІРЯТ.

Культурний чоловік научив ся протягом віків бороти ся з природою; научив ся навіть до певної міри змінити некорисні чинники природи в свою користь.

Оттак і в области хову домашних зьвірят уміє нинішний культурний чоловік-хлібороб змінити некористні віденні прикмети домашних зьвірят, або істнуючі вже в домашних зьвірятах користні прикмети ще побільшувати.

Так приміром молочна худоба з природи дає дуже мало молока. Корова якоїсь пів дикої породи має лиш так довго молоко, як довго її ссе теля. Корови иньших природних пород дають ледви кілька сот літрів молока на рік. Між тим корови нинішних культурних рас, виховані власне з тих первістних природних пород худоби, дають по 2000 — 3000 літрів молока на рік. Се найлішше доказує, як культурний чоловік уміє нині впливати на прикмети зьвірят.

Нинішний господар знає способи, якими може змінювати різнородні впливи чинників природи на орґанізм зьвірят. Розуміє ся само собою, що чоловік не може цілковито усунути впливу чинників природи.

Не може чоловік приміром цілковито усунути впливу холодного або горячого підсоня, але все таки до значної міри може запобічи крайно шкідливому, або для його цілий невідповідному підсоню.

Возьмім під увагу підсоне нашого краю. У нас літом є дуже горячо, а зимою часто навіть дуже зимно. Така температура взагалі не є відповідна приміром для витворения прикмет доброї молочности коров. І справді ми бачимо, що корови у пересічного нашого неосьвіченого господаря є мало молочні. Є се з ріжних причин, але між иньшими також з тої причини, що сей наш неосьвічений господар не знає способів протиділати некористному для молочности перебігови теплоти воздуха в протягу року.

З другого боку знов бачимо у нас такі господарства, що ховають довшим рядом поколінь дуже молочні корови. Коли запізнати ся зі способами, якими ті наші господарі удержують високу молочність своїх коров, то між иньшими способами догадаємо також і той, що они дуже запопадно хоронять свої високомолочні корови літом від надмірної горячи, а зимою від надмірного зимна. Хто у нас позволяв, щоби його корови літом смажили ся на сонячній спеці, а зимою мерзли в зимних стайнях, сей нехай не пращає ся з доходом з молока від своїх коров. Літом треба нашу корову в часі спеки загнати в холодок, а може ще її скупати в холодній воді, в осени треба корову часом і накрити веретою, коли она мусить пасти ся в часі осінної шаруги.

(Д. С.)

ВІЙНА.

ЗАТОПЛЕНО 4 НІМЕЦКИХ ТОРПЕДОВЦІВ.

Льондон, 17 жовтня. Анґлійський кружляк „Ондавнтед" і чотири торпедові знищили чотири німецкі торпедовці. Всіх досі знищених німецких торпедовців є вісім і один кружляк.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — Кореспондент Бюра Райтера з Амстердаму подає отсе австрійске урядове оповіщене з Відня, видане в суботу, дня 17. с. м. про воєнне положене в Галичині:

„Битви від Старого Самбора (над Дністром) на північ вздовж Сяну аж до російскої границі випали в нашу (австрійску) користь. Так само випали для нас корисно битви вздовж Дністра на північний схід і на полудневий схід аж до ріки Стрия коло Синевідська вижнього (де ріка Опір вливаєть ся до ріки Стрия). Наше (австрійске) військо перейшло ріку Стрий заняло верхи в Синевідську вижнім і прогнало неприятельске військо дальше на схід. Наше військо посунуло ся дальше на північ та заняло по завзятім бою з Москалями верхи в Підбужу (місточко в дрогобицькім повіті).

„Тепер наш поступ на неприятеля з верхів Синевідська вижнього і Підбужа іде на північний схід вздовж ріки Стрия в напрямі на місто Стрий і Жидачів до Дністра.

„На північ від Перемишля, на східнім березі ріки Сяну наші війска осягнули побіду і посувають ся дальше на схід. Москалі мали в останнім часі великі страти. Самих полонених дістало ся в наші руки 15.000.

ЛОНДОН. 17. жовтня. — Німецьке підводне судно поцілило торпедою анґлійський воєнний корабель „Говк". Корабель пішов на дно, а разом з ним майже ціла його залога. Із 544 людий залоги виратувано всего 50.

НІМЕЦКА СИЛА НА ПОЛІ ВІЙНИ.

Льондон, 17 жовтня. Після офіціяльних обчислень, ціла воєнна сила Німців представляе тепер так:

Виправлених жовнірів в активній службі 4.450.000, невиправлених, але готових до вправ 3.750.000, ляндштурм (від 17 до 20 літ) 1.500.000. Разом девять міліонів, сімсот тисяч жовнірів.

НІМЦІ ВИСИЛАЮТЬ НОВІ ВІЙСКА ДО ФРАНЦІЇ.

Лондон, 17. жовтня. — З Копенгаґен доносять, що висилка німецьких військ для скріплена боєвої лінії у Франції відбуваєть ся на великі розміри. Лише через місто Бранденбурґ переїхало в напрямі Франції неменьше як 28 поїздів протягом одної години. Після оцінки деяких знавців нові сили німецькі у Франції мають виносити 300,000 до 400 000 людий, крім сего богато коний і гармат. Німеччина здаєть ся, готовить ся до рішаючого бою.

НІМЕЧЧИНА МОЖЕ ПОСТАВИТИ 10-МІЛІОНОВУ АРМІЮ.

Лондон, 17. жовтня. — На підставі одержаних вістий подають анґлійські знавці, що Німеччина є в силі поставити 10-міліонову армію.

Німецька армія, яка вже стоїть під оружом, числить около 4.450.000 резерви і загальне ополчене, які в дуже короткім часі можуть бути вислані на поле битви. 3,750,000.
загальне ополчене з людий від 17 до 20 літ. 1,500,000.
Разом 9,700,000.

НІМЦІ ПІД ВАРШАВОЮ.

Петроград, (через Лондон), дня 17. жовтня. — Ледви 8 миль перед Варшавою находять ся німецкі і російські війска у завзятій битві. Постанова російського уряду, щоби Варшаву боронити, має двояке значіне. Перше, що не допустить ся, аби Німці взяли собі Варшаву на зимову квартиру, а друге, що Німці не зможуть розтягнути свого фронту.

Російські військові знавці догадують ся, що Німеччина має намір перенести війну до східної Галичини в околиці Львова, а догадують ся вони сего потім, що Німці пруть на полудне.

АНҐЛІЯ ЩОЙНО ПОЧАЛА БИТИСЬ.

Льондон, 17 жовтня. На замітку німецкої газети „Франкфуртер Цайтунг", що Анґлія не може більше зібрати як 600 тисяч війска, мілітарний кореспондент з „Таймс" подав, що Анґлія досі зібрала міліон і 200 тисяч війска і число в скорі подвоїть ся. Кождий мусить взяти під розвагу — пише дальше кореспондент, — що анґлійска імперія числить чотириста міліонів жителів і війска ніколи не може забракнути. Анґлія щойно тепер почала битись, при кінци 1915 року наша величезна армія вийде вже на поле битви. Тоді наші союзники будуть потребувати відпочинку, а ми з цілою силою вдаримо на ворога.

ПО ЗДОБОТЮ АНТВЕРПІЇ.

Вашінґтон, Д. К., 16 жов. Німецька амбасада одержала нині отсю бездротну телеграму з Берліна через Сейвіл, Л. Ай.:

Головна воєнна кватира повідомляє, що Німці взяли в околици Антверпії 5.000 неприятельських жовнірів до неволі. У воєнній добичі Німців находить ся 500 гармат, 4,000 тон збіжа і великий засіб худоби, а також дерева і металю. Уладженя в пристани не ушкоджені.

ЛОНДОН, 16. жовтня. Амстердамський кореспондент Бюра Райтера доносить, що Німці оставили в Антверпії військову залогу, зложену з 17.000 моряків і 200 офіцирів під проводом алміра. На місто наложено воєнну контрибуцію, яку має оно складати щоденно, а саме має щоденно доставляти для німецької військової залоги 300 сотнарів бараболь, 2000 фляшок вина, хліба для цілого ґарнізону, 85.000 цигар і 8.500 кільограмів мяса. Крім того має Антверпія щодня платити військовій залозі $10,000.

ВІДПОВІДЬ КОМАНДАНТА ПЕРЕМИШЛЯ.

Відень, (через Амстердам), 16. жовтня. — Комендант перемиської кріпости дав дня 2. жов. Москалям відповідь. Радко Дімітрієв, ґенерал російскої армії яка облягала Перемишль, вислав до Перемишля в справі переговорів з командантом кріпости офіцира з отсим письмом:

„Воєнне щастє, яке опустило австрійське військо, уможливило нам облогу кріпости, котру Ви бороните. Я є певний сего, що Ви не можете числити на жадну відсіч. Щоби отже запобігти дальшому проливови крови, уважаю теперішну хвилю за відповідну до переговорів в справі добровільної капітуляції. Коли добровільно віддасьте кріпость, то можете одержати від начального вожда російських війск для себе і цілого ґарнізону догідні услівя.

„Коли Ваша Екселенція згодить ся на переговори, то прошу подати через нашого посла, надпоручника Вандама, жадані услівя. При тій нагоді висказую Вашій Екселенції особисте високе поважане".

На се одержав російський командант отсю коротку відповідь:

„До команданта: Уважаю нижше своєї чести і гідности дати на Ваше обиджаюче предложеня навіть таку відповідь, на яку вона заслугує".

Командант перемиського ґарнізону.

ЩО ДУМАЄ ЗРОБИТИ НІМЕЧЧИНА НА ВИПАДОК ПОБІДИ.

Париж, 15 жовтня. — Бувший французкий премієр Клеменсо, оголосив друком лист від одного американського дипльомата. В листі оповідає дипльомат свою розмову з німецким амбасадором в Злучених Державах, Берншторфом і подає, чого буде домагати ся Німеччина від Франції на випадок побіди над нею. Бренштроф мав сказати, що слідуючі будуть домагання Німеччини:

1.) Всі французкі кольонії, включаючи Мароко, Альжір і Туніс переходять на власність Німеччини.
2.) До Німеччини має бути прилучена французка територія від долини Секвани до Ліону, або чверть Франції з 15 міліонами населеня.
3.) Два біліони долярів відшкодованя.
4.) Через 25 літ мають приходити до Франції німецкі товари без жадного цла.
5.) Заборона рекрутованя у Франції через 25 літ.
6.) Збуренє всіх твердинь у Франції.
7.) Франція має віддати три міліони рушниць, три тисячі гармат і 40.000 коний.
8.) Свобідне користуване з французких патентів через 25 літ.
9.) Франція має зірвати дипльоматичні зносини з Анґлією і Росією.
10.) Має заключити з Німеччиною союз на 25 літ.

Що до Росії, то амбасадор Бернштроф додав:

„Ми її купимо і тоді знищимо Анґлію. Посліднa нападе на Росію за зраду і обі удадуть ся до нас о поміч. Передовсім маємо покорити Францію і звести її до стану Туреччини або Портуґалії навіть хотьби прийшло ся вигубити пять міліонів Французів."

НІМЦІ ПОФНЕНІ НА 30 МИЛЬ

З Льондону оголошують офіціяльно, що британські війска у Франції поступили за минувших кілька днів значно вперед. На західнім терені війни цофнули Німців більше, чим на 30 миль.

З Парижа оголошують офіціяльно, що союзні армії відбили кілька атаків німецкої армії, яка хотіла випофати їх поза ріку Исер. Союзні війска відобрали від Німців Арментір і Фромелс на полудневий захід від Ліле. Ціла територія аж до Ієнкір є плоска і відповідна лиш для кавалерії і інфантерії. Спровадити туди великі канони дуже трудно. Союзна армія чуєсь на тих позициях сильною.

500,000 ГАЛИЧАН В КРАЙНІЙ НУЖДІ.

Доктор Штайнгавз, посол до віденського парламенту з округа Рави Рускої, відвідав недавно більшу часть Галичини, яку заняли російскі війска. Він розказує є тих страшних спустошенях, які спричинила війна спокійному населеню.

Поверх 500,000 мешканців без найменьших средств до житя. Тисячі сего народу рушили на Моравію. Міста і села переповнені нещасними. Посол Штайнгавз взиває правительство, щоб прийшло сим утікачам з помочию, інакше се може принести сумні несподівані наслідки для держави.

ПАНОВАНЄ РОСІЇ В ГАЛИЧИНІ.

Російска часопись з Петрограду, „Новое Время" з дня 25 вересня доносить слідуюче:

„У Львові житє вийшло в свою нормальну колію. Представниками міського населеня остались бувший намісник Лев Пініньский і Ґрабский. Між иншим наші війска випустили на волю групу легко ранених австрійских жовнірів, забутих в місті поспішно утупаючою австрійскою армією. По дорозі до Львова видно на деревах при дорозі висячих униятских сьвящеників, міщеских селян і Жидів."

ЯК ФРАНЦУЗИ ОШУКАЛИ НІМЦІВ.

Про підступ, якого ужито в теперішній війні, розповідають Французи з великим одушевленєм, бо йому тільки приписати можуть цілковите поконане 109 баденського реґіменту.

Було се на терені війни в Льотарингії, де якраз межи Альткірх а Вальдітофен находив ся реґімент баденський. Про його близкість довідали ся Французи і зараз придумали страшний плян.

Сильна мрака заслонила все, що стояло подальше нахи 20 кроків. Скористали з того Французи і на довгі патики позавішували шапки вояків. З далека се виглядало, начеб який відділ жовнірів заблукав і шукав виходу. Стрілами заблено неприятеля в засідку. Німці увиділи новавішувані французкі шапки, почали сальву. Тоді напали з трех боків Французи і цілий реґімент вибили до послідного вояка.

МОСКАЛІ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ НАСЕЛЕНЄ ДО СВОЇХ НЕУДАЧ.

Російске урядове бюро оголосило відозву отсего змісту:

„Надійшла важна хвиля, щоби звернути увагу на справу подавання дальших вістий з поля війни. Російский ґенеральний штаб, подаючи вісти з терену війни в Галичині, подавав їх зі всіми подробицями, що виходило на шкоду дальшої акції. Дотеперішні битви в Галичині, які значно ослабили силу австрійскої армії, приневолили Німців скріпити боєву лінію в Галичині. Через се положене цілковито змінило ся і заходить конечність сему противдіяти.

Розходить ся передовсім о те, щоби держати в найбільшій тайні рухи війск, бо зближаєть ся рішаюча хвиля. Тому урядові вісти про події на терені війни в Галичині і в Польскім Королівстві будуть дуже скупі і обережні."

КАТОЛ. ПІП ПРОБИВАЄ НОЖЕМ ЧОЛОВІКА.

Сьвящ. J. J. Mullen з Чікаго, заколов ножем на смерть W. Paterson-а, начальника станції. Заколовши Патерсона, роз'юшений піп кинув ся на надходячий потяг, здержав його, грозячи всім смертю. Коли всів вже на потяг, тоді кинула ся служба колійова на [illegible] і розброїла, а відтак віддала в руки справедливости, де замкнено його до холодної.

Початок, після наочних сьвідків, був такий: Піп з одним своїм товаришем вибравсь на гриби. По дорозі вступив до сальону і тут підпивши собі, почав диспутувати про війну. Са диспута не годилась з поглядами попа. Коли піп почав сварку в сальоні, властитель сальону викинув його за двері. Тоді роз'ярений піп пішов на поблизьку станцію і напав на жену Патерсона. Коли Патерсон став в обороні своєї жени, піп пробив його ножем на смерть. Піп Мклен був пастором в Чікаго вже через 12 літ. Теольоґію кінчив він в Римі, з відки він і приїхав просто до Чікаго.

РАНЕНІ В ЯРОСЛАВІ

В Ярославі є кілька резервових шпиталів в котрих тепер находить ся около чотири тисячі ранених австрійских і російских жовнірів.

Помежи російскими раненими находить ся много Поляків і Жидів, дальше магометани кавказкі і Тунґузи з Сиберії. Всі російскі ранені є задоволені; побоюють ся лише, що по виздоровленю зістануть розстріляні. Мундури і чоботи мали добрі, бракує їм лише білизни. Суть терпеливі і вдячні за добре обходжене ся з ними.

Попри них має еще Ярослав 2000 Росіян не ранених, а полонених, межи котрими є много офіцирів. Межи ними легко пізнати офіцирів лучшого сорту, лішше образованих, котрі заховують ся дуже поважно. Помежи раненими оден російский капітан має прострілені обі руки і груди, іншому знов, коли, коли лежав, куля перебила ніс, язик і долішну щоку. Оба виздоровіють. Ще инший дістав ранений в живіт і лежав в корчах три дні, доки його найшли. Спокійне лежане і примусовий голод поділали на його скоре виздоровлене. Захажене рошне покинулось лише при ранах спричинених шрапнелем, однак ніколи при ранах спричинених кулями карабіновими.

ДОТЕПЕРІШНІ СТРАТИ НА МОРИ НАЙБІЛЬШОЇ МОРСЬКОЇ СИЛИ.

Досі Німці завдали Анґлії ось-такі страти на мори:

Дня 4. серпня найхав анґлійський воєнний корабель „Амфіон" на німецьку підводну міну і розтріскавший пішов під воду.

Дня 3. вересня найхав анґлійський торпедовець „Спіди" на німецьку підводну міну і пішов на дно.

Дня 7. вересня німецьке підводне судно розбило торпедовим вистрілом анґлійський кружляк „Педфайндер".

Дня 7. вересня німецький кружляк „Ґебен" знищив своїми стрілами анґлійський кружляк „Веріор" і затопив його коло турецького побережа біля Дарданелів.

Дня 20. вересня німецький кружляк „Кеніґсберґ" знищив анґлійський кружляк „Пеґазус".

Дня 22 вересня одно німецьке судно „U. — 9." знищило протягом кількох хвиль торпедовими вистрілами 3 анґлійскі воєнні кораблі: „Кресі", „Гоґ" та „Ебокір" і післало їх на дно моря.

Дня 15. с. м. німецьке підводне судно затопило анґлійський кружляк „Говк".

Значить, що загалом Німці знищили вже Анґлійцям 8 воєнних кораблів середної величини (кружляків) та один торпедовець. З того 7 кружляків і 1 торпедовець вже під водою; один кружляк „Пеґазус", вправді знищений, але не затоплений.

Із затопленими кораблями згинуло до 3.000 анґлійських моряків.

ГОСПОДАРСКІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ.

Пшениця ч. 1.	по 96 цт.	Пшениця ч. 2.	по 95 цт.
Овес	по 40 ..	Ячмінь	по 45 ..
[illegible]			по 8. цт. ф.
Масло	по 25. цт. ф.	Яйці	по 25 цт.
Бараболі	по 45. цт. б.	Вівці	по 5 цт. ф.
Ягнята	по 6. .. ф.	Качки живі	75 ..
	Кури живі	75. цт.	

Біблії
НА ПРОДАЖ.
Рускі, польскі, німецкі, словіньскі, чеські, болгарскі, сербскі, росиńскі.
В гарних оправах.
ЦІНА ВІД 25 до 1.50.
EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

АДВОКАТСКА КАНЦЕЛЯРІЯ НА ЛЕМОНТІ.
Полагоджуємо всякі справи правні так канадийскі, як і старокраєві.
Коли маєте яку справу то зайдіть до нас.
J. E. BUCHANAN,
ADVOCATE, SOLICITOR, NOTARY.
LAMONT, ALBERTA.

РУСКА БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ
Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, вудженину і старокраєві ковбаси з чісником.
S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST. EDMONTON. ALTA

ALBERTA COLLEGE!
Для Перших Сто. Студентів
які впишуть ся на осінний курс
Бухгальтерства, Стенографії чи Акад. відділу
ТАК ДО ДЕННИХ ЯК І ВЕЧІРНИХ КЛЯС
Будуть якнайтаньші ціни!
Осінний курс отвираєсь на 1 вересня (Sept.)
Тепер є якнайдогіднійший час і нагода, коли молоді люди можуть одержати відповідне образованє а тим самим статись незалежним на відповіднім становиску.
НЕ ОТЯГАЙТЕСЬ А ВПИСУЙТЕСЬ СЕЙЧАС І БУДЬТЕ ОДНИМ З ПЕРШОЇ СОТНІ.
Присліть або принесіть своє зголошеня до:
F. S. McCALL B.A. Principal.
10041 - 101 Street.
Phone 1464. Edmonton, Alberta.

"Canadian Farmer"
Box 3656

„Канадиєць"
Релігійно-моральний
ДВОТИЖДНЕВНИК.
Передплата на рік лише $1.

Канадієць
THE CANADIAN

„THE CANADIAN"
10336 -- 96 ST.
Edmonton, -- Alberta.
Advertising rates furnished on aplication.
All kinds of job printing done.

РІК IV. Ч. 5. EDMONTON, 1. OF MARCH 1915. VOL. IV. No. 5.

Союзна фльота бомбардує Дарданелї.

Російські війска понесли велике пораже не в Прусах.

Вибори в Вітфорд дістрікті на 15. марта.

Затопили французький корабель.

Париж, 27 лютого. Офіціяльно оголошено міністром маринарки, що недалеко Гарфлор німецьке підводне судно U-16 затопило французький торговельний корабель „Віль де Ліль." Корабель плив до Дункірк. Командант підводного судна дав залозі 10 мінут часу, щоб опустила корабель. Корабель старав ся сховати ся і утечи перед підводним судном, та те перегнало його і — затопило.

Німці кажуть, що полонили 100 тисяч Росіян.

Берлін (через [illegible]), 18 лютого. Берлінський [illegible] пише:

„В часі девять денної битви коло Мазурських Озер десятий корпус російської армії і що найменьше одинайцять дивізій інфантерії та кілька дивізій кавалерії не тільки що були прогнані з сильних позицій на схід від Мазурських Озер, але зістали виперті поза границі Прусії. Лише дуже мала частина утікла в ліси на схід від Сувалок і Авґустова. Число воєнних, російських бранців виносить поверх 100 тисяч. Взято більше як 150 канон і 160 машинових карабінів та дуже богато воєнного матеріялу.

Цісар Вільгельм був присутний в часі сеї успішної битви.

Союзники заняли офензивне становище.

Париж, 18 лютого. Офензивна лінія союзників розтягаєсь на кілька миль. Союзники виконали кілька успішних атаків здобуваючи корисні місця, які лежать близько німецької комунікаційної лінії.

Затопили пять торговельних кораблів.

Буенос Айрес, 19 лютого. Німецький кружляк „Кронпринц Вільгельм", який перед війною був торговельним кораблем і [illegible] ся „Норт Джермен Лойд" затопив недалеко берегів полудневої Америки пять британських торговельних кораблів, містота яких виносила разом 11.874 тонів. Назви затоплених кораблів є: „Гайленд Брае", „Потаро", „Гемшайр", „Семанта" і „Віфріа". Залога виратована.

ЛОНДОН, 26 лютого. Австрійскі війска заняли цілу Буковину і перейшли вже до Галичини. В Галичині австрійські війска заняли вчера Коломию і посувають ся в напрямі Львова.

ЛОНДОН, 21 лютого. Недалеко німецьких берегів найхав американський корабель на міну і затопив ся. [illegible] американський корабель, який вела [illegible] блокади.

ПЕТРОГРАД, 22 лютого. Наші війска йдуть побідоносно в просмику Дуклі. Всі важні позиції в наших руках. За те в полуднево-східній Галичині наші війска мусять цофатись. Австрійсько-німецькі війска заняли Станіславів.

Берлін 24 лютого. Наші війска в Прусії побили Москалів і забрали 120.000 війска в полон, 156 армат, велику скількість поживи 150 ваґонів амуниції, цілий шпитальний Корпус і богато оружія.

Згинуло 600 тисяч Бельґійців.

Населене Бельгії зменшилось о цілих 600 тисяч душ. Се наслідки війни. Бельгійских збігців в Болгарії є 100 тисяч. Кілько є таких, що вістають ще в Бельгії без даха над головою, — не знати. Бельґійскі страти в жовнірах виносять 250 тисяч душ.

ЛОНДОН, 26 лютого. Союзна фльота знищила крайні турецкі форти по обох сторонах Дарданелїв. Знищивши сї форти, фльота має вїхати на море Мармара і заняти Константинополь, турецку столицю.

КАНАДА.

Едмонтон.

Від 13 до 17 апріля відбудесь в місті весняна виставa худоби. За найкрасші окази є визначені нагороди в сумі 8 тисяч долярів.

Місто Едм. тратить землю вартости пів міліона долярів.

Страчена земля є се полуднева часть Норвуд-булевару, на 66 фітів широка, яка тягнесь від Немейо аж до Ґоверемент улиці.

Страчений простір є поверх три акри, вартости пів міліона.

Місто стратило сю землю з того способу.

Колись Булевард був широкий лише на 66 фіт. коли ділено там фарму на лоти еще в 1.886 році, тоді місто неправно забрало з тої фарми еще в 66 фітів на улицю на що властитель не годив ся. Почались процеса і скінчились аж сего року в яким місто програло.

Не помогла апеляція.

Суд скинув п. Шандра з посла і до того еще відобрав йому всякі горожанські права на протяг 8 літ за перекупства, яких він допустив ся при послідних виборах в Вітфорд дістрікті.

Проти сего засуду п. Шандро апелював. Апеляційний суд [illegible] п. Шандри з посла а лише зніс діскваліфіковане. Отже посольство п. Шандри вже скінчилось.

Нові вибори.

Тому, що п. Шандра скинено з посла, відбудуть ся в Вітфорді нові вибори на 15 марта. Номінація кандидатів відбудесь 8 марта. Вп. Рудик, який повалив п. Шандру з посла, не буде кандидувати. П. Шандро іде знова.

Кремар знова за кратками.

Ми вже доносили, що Кремар, властитель „Нюзи", обходить ся дуже не по людски зі своєю жоною. Свого часу она мусїла покинути і йти на службу, лишаючи в хаті двох малих дїтей. По якімсь часі она вернулась до дітий, але Кремар знова почав єї так трактувати [illegible], а те 15 м. м. його [illegible] за кратки і [illegible] відбуть ся розправа, але [illegible].

Провінция Манітоба також задумує обмежити продаж алкоголю.

В парламенті в Оттаві внесено біл після якого має знести ся вішанє людий в Канаді.

В Канаді є придержаних 30.324 чужинців.

З того находить ся 1,904 в воєнних таборах а 28.420 зареджестровано лишають ся на волі.

Після провінцій представляєсь так:

В Квебеку є 8.845 людий в Онтаріо 7.571, в Ню-брунсвік 5,200, в Новій Шкоції 1.300, в Альберті 2.350, в Брітіш Колюмбії 1.320, в Юкон 55.

Нові податки.

В наслідок війни, будуть наложені нові податки на вина, автомобілі, вовняні і бавовняні вироби—шовки, машини і деякі вироби дерев'яні і залізні.

НАЙВАЖНІЙШЕ мабсь оподаткувати листи. Досі на лист наліплювалось 2 цт. марку, тепер крім 2 цт. марки мабсь наліпити еще 1 цт. марку, яка має напись War Stamp. Без сеї воєнної марки лист не буде мож посилати, а хто післе не буде доручений.

Крім сего оподатковані будуть телеграми, колійові тікета, банкові чеки і пакунки.

На деякі річи вже наложено податок ціна деякі, як листи, пізнійше.

Єсли не хочете, щоб се число "Канадийця" не було послідне в Вашій хаті, то посилайте сейчас передплату.